

แผนการสอน วิชาคำสอน	ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ศิลปเจมคนไข้	
ออกแบบโดย นายสุพัทธ์ กิจเจริญ	โรงเรียน เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ
วันที่	27 กุมภาพันธ์ 2560

1. การให้ภาพรวม :

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- (1) นักเรียนเข้าใจความหมายและผลของศิลปเจมคนไข้ที่มีต่อชีวิตมนุษย์
- (2) นักเรียนพึงระลึกและเตรียมพร้อมเสมอในการดำเนินชีวิต

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- ศิลปเจมคนไข้เป็นการมอบพระพรพรทานเฉพาะ ศิลทำให้ผู้ป่วยได้ร่วมทุกข์กับพระมหาทรมานของพระเยซูเจ้า ทำให้จิตใจของผู้รับศิลปเจมคนไข้มีความสงบ สันติและมีกำลังต่อสู้กับความท้อแท้ อันเนื่องจากการเจ็บไข้และวัยชรา ศิลเจมคนไข้ทำให้ผู้รับมีจิตใจดีขึ้น เป็นการแสดงให้เห็นว่าพระเจ้ารักและเอาใจใส่เขาเป็นการเตรียมตัวสู่ความรอดอย่างดี

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ศิลปเจมคนไข้ การเตรียมตัวเดินทางไปพบกับพระเจ้า

1.4 เวลา (Time)

2 คาบ

2. การสร้างบรรยากาศ

2.1 คาบที่ 1

- นำนักเรียนร้องเพลง

“จงลิ้มชิมและดูว่าพระเจ้านั้นประเสริฐ คนที่ลี้ภัยอยู่ในพระองค์ก็เป็นสุข”

ภาวนาร่วมกัน โดยให้นักเรียนอาสาภาวนา

2.2 คาบที่ 2

- ครูนำภาวนาเพื่อขอพระพรจากพระเป็นเจ้า สำหรับการเรียนในวันนี้ และร้องเพลง “องค์พระเจ้า เป็นความสว่างและเป็นความรอดของข้าพเจ้า” แล้วรำพึงส่วนตัวสักครู

3. การนำเสนอบทเรียน

3.1 คาบที่ 1

3.1.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ครูถามนักเรียนว่า

1. “ใครเคยมีประสบการณ์ การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนที่ไปเยี่ยมคนชรา คนทุพพลภาพที่โรงเรียนจัดขึ้น”
  2. “นักเรียนได้ทำอะไรบ้าง ในการไปร่วมกิจกรรม และรู้สึกอย่างไรต่อคนชราและคนทุพพลภาพ”
    - ให้นักเรียนแบ่งปันประสบการณ์การดูแลคนป่วย การเยี่ยมเยียนคนป่วย อาจจะเป็นที่บ้านของนักเรียนเอง หรือที่โรงพยาบาลก็ได้
    - 1. “นักเรียนพูดอะไรบ้างกับพวกเขาเหล่านั้น และนักเรียนพูดอย่างไรบ้าง”
    - 2. “เพราะเหตุใด คนชรา คนเจ็บป่วยหนักหรือคนที่อยู่ในวาระสุดท้ายของชีวิต จึงควรได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษ”
- ครูและนักเรียนร่วมกันแบ่งปันและสรุปบทเรียน ข้อคิด จากการดูแลคนเจ็บป่วย และการเยี่ยมเยียนคนป่วย คนชราและคนทุพพลภาพ

3.1.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูแจกให้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการสอนจากหนังสือคำสอนคาทอลิกสำหรับเยาวชน (YOUCAT) ภาค 2 เรื่อง ศิลเจมผู้ป่วย ข้อ 240-247 ให้นักเรียนทุกคน
- ครูถามว่า จากเอกสาร “ประกอบการสอนเรื่องศิลปะเจมผู้ป่วยนี้ นักเรียนคิดว่า คุณค่าและความจำเป็นของศิลปะเจมคนไข้ คืออะไร?”
- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปคุณค่าและความจำเป็นของศิลปะเจมผู้ป่วยตามหลักคำสอนของพระศาสนจักร

3.1.3 ลงมือปฏิบัติ(Act)

อธิษฐานภาวนา

ให้นักเรียนภาวนาให้กับผู้ใหญ่ที่ตนรักหรือครูอาวุโสด้วยการพูดออกเสียง

- ครูผู้สอน ให้นักเรียนเขียนตอบคำถามว่า “ถ้านักเรียนมีโอกาสปฏิบัติต่อผู้ป่วยหนัก หรือผู้กำลังจะตาย นักเรียนจะนำพาเขาสัมผัสพระเจ้าได้อย่างไร?”

- ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายคำตอบและข้อสรุป

3.1 คาบที่ 2

3.2.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ครูถามนักเรียน

1. “นักเรียนคิดว่า คนชรา คนเจ็บป่วยหนักหรือคนที่อยู่ในวาระสุดท้ายของชีวิต ประสบการณ์ใดมากที่สุด เพราะเหตุใด?”

2. “ถ้านักเรียนรู้ว่า นักเรียนจะมีชีวิตอยู่ได้อีก 7 วัน นักเรียนจะทำอะไรใน 7 วันนี้ เพื่อให้ 7 วันนี้มีคุณค่าและความหมายกับชีวิตของนักเรียนมากที่สุด เพราะเหตุใด?”

- ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและหาข้อสรุป

3.2.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูให้นักเรียนในห้องทุกคนช่วยกันอ่านพระวรสารจากนักบุญมัทธิว เรื่อง หญิงสาวสิบคน (มธ. 25:1-13) คนละท่อน และให้แบ่งปันข้อคิดสั้นๆ เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต จากถ้อยคำที่ว่า “เพราะฉะนั้น จงตื่นเฝ้าระวังไว้เถิด เพราะท่านไม่รู้วันและเวลา”

- ครูสรุปบทเรียนจากพระวรสาร โดยเน้นใน 2 ประเด็น (คูบทเทศน์คุณพ่อชัยยะ) คือ

1. มีบางสิ่งที่เราไม่สามารถหามาได้ในนาทีสุดท้าย

2. มีบางสิ่งที่เราไม่สามารถขอยืมได้

3.2.3 ลงมือปฏิบัติ(Act)

อธิษฐานภาวนา

ให้นักเรียนภาวนาให้กับผู้ใหญ่ที่ตนรักหรือครูอาวุโส และให้พูดอธิษฐานส่วนตัวเป็นเวลา 3 นาที

- ครูให้นักเรียนเขียนคำตอบ 8-10 บรรทัด ต่อคำถามว่า “นักเรียนควรจะดำเนินชีวิตอย่างไร เพื่อให้พร้อมตลอดเวลาสำหรับวาระสุดท้ายของชีวิตที่อาจจะมาถึงโดยไม่รู้ตัว?” แล้วให้นักเรียนอาสาอ่านแบ่งปันคำตอบ

อธิษฐาน

ครูให้นักเรียนอาสาสมัครภาวนา เพื่อโมทนาคุณพระเจ้า และขอพระพรสำหรับการดำเนินชีวิตในศีลและพระพรของพระองค์ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับความรอด

4. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

4.1 คาบที่ 1

4.1.1 คำถามไตร่ตรอง

- ศิลเจมคน ไข่มผลต่อชีวิตมนุษย์อย่างไร?
- คำสอนของพระศาสนจักรที่สอนให้เราดูแลเอาใจใส่ผู้ป่วย คนชรา ผู้สูงอายุ บุคคลรอบข้าง และผู้อยู่ในวาระสุดท้ายของชีวิตอย่างไร?

4.2 คาบที่ 2

4.2.1 คำถามไตร่ตรอง

- ถ้านักเรียนต้องดูแลคนที่ไม่ใช่คริสตชนคาทอลิกที่ป่วยหนัก หรืออยู่ในวาระสุดท้ายของชีวิต นักเรียนควรปฏิบัติต่อเขาอย่างไร?
- จากพระวรสารนักบุญมัทธิว เรื่อง หญิงสาวสิบคน (มธ.25:1-13) นักเรียนควรจะเอาใจใส่ คุณและชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณของตนเองในวันนี้อย่างไรบ้าง?

5. สื่อการเรียนการสอน

- หนังสือคำสอนคาทอลิกสำหรับเยาวชน (YOUCAT) ภาค 2 เรื่อง ศิลเจมผู้ป่วย ข้อ 240-247

6. การเตรียมตัวของครู

- บทเทศน์คุณพ่อชัชยะ กิจสวัสดิ์ พระวรสารนักบุญมัทธิว เรื่อง หญิงสาวสิบคน (มธ.25:1-13)

45. อุปมาเรื่องหญิงสาวสิบคน

ข่าวดี มธ 25:1-13

¹อาณาจักรสวรรค์เปรียบได้กับหญิงสาวสิบคนถือตะเกียงออกไปรอรับเจ้าบ่าว ²ห้าคนเป็นคนโง่ อีกห้าคนเป็นคนฉลาด ³หญิงโง่นำตะเกียงไปแต่ไม่ได้มน้ำมันไปด้วย ⁴ส่วนหญิงฉลาดนำน้ำมันใส่ขวดไปพร้อมกับตะเกียง ⁵ทุกคนต่างง่วงและหลับไปเพราะเจ้าบ่าวมาช้า ⁶ครั้นเวลาเที่ยงคืน มีเสียงตะโกนบอกว่า ‘เจ้าบ่าวมาแล้ว จงออกไปรับกันเถิด’ ⁷หญิงสาวทุกคนจึงตื่นขึ้นแต่งตะเกียง ⁸หญิงโง่พูดกับหญิงฉลาดว่า ‘ขอน้ำมันให้เราบ้าง เพราะตะเกียงของเราจะดับแล้ว’ ⁹หญิงฉลาดจึงตอบว่า ‘ไม่ได้ เพราะน้ำมันอาจไม่พอสำหรับเราและสำหรับพวกเธอด้วย จงไปหาคนขายแล้วซื้อเอาเองดีกว่า’ ¹⁰ขณะที่หญิงเหล่านั้นกำลังไปซื้อน้ำมัน เจ้าบ่าวก็มาถึง หญิงสาวที่เตรียมพร้อมจึงเข้าไปในห้องงานแต่งงานพร้อมกับเจ้าบ่าว แล้วประตูก็ปิด ¹¹ในที่สุด พวกหญิงโง่ก็มาถึงพูดว่า ‘นายเจ้าขา นายเจ้าขา เปิดรับพวกเราด้วย’ ¹²แต่เขาตอบว่า ‘เราออกความจริงแก่ท่านทั้งหลายว่า เราไม่รู้จักท่าน’ ¹³เพราะฉะนั้นจงตื่นเฝ้าระวังไว้เถิด เพราะท่านไม่รู้วันและเวลา

*****

นิทานเปรียบเทียบเรื่องนี้ดูเหมือนเป็นเรื่องขกเมฆ แต่จริง ๆ แล้วเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในสมัยของพระเยซูเจ้า และยังสืบเนื่องต่อมาจนถึงทุกวันนี้

การแต่งงานถือเป็นงานใหญ่ของหมู่บ้าน ทุกคนพยายามจะมีส่วนร่วม ถ้าไม่เข้าร่วมขบวนแห่ของเจ้าบ่าว ไปสู่บ้านใหม่ ก็จะยืนรอสองข้างทางที่ขบวนเจ้าบ่าวจะผ่านเพื่อแสดงความยินดี ฝ่ายเจ้าบ่าวก็จะพยายามเลือกเส้นทางสู่บ้านใหม่ที่ยาวที่สุด เพื่อให้ชาวบ้านมีโอกาสร่วมอวยพรและแสดงความยินดีมากที่สุด ความสำคัญของการแต่งงานมีมากจนพวกธรรมจารย์ถึงกับยอมให้ชาวยิวลาหยุดจากการศึกษาธรรมเนียมบัญญัติ เพื่อไปร่วมงานแต่งงานได้

นักท่องเที่ยวนักหนึ่งบันทึกไว้ว่า เขาเห็นหญิงสาวสิบคนแต่งกายสีสดใสเล่นเครื่องดนตรีชนิดหนึ่งพร้อมกับเดินรำไปตามถนนหน้ารถยนต์ของเขา ล่ามอธิบายว่าพวกเขากำลังเดินทางไปเป็นเพื่อนเจ้าสาว จนกว่าเจ้าบ่าวจะมาถึง นักท่องเที่ยวนึกใจที่จะดูพิธีแต่งงานของชาวยิว แต่ล่ามส่ายหัวพร้อมกับตอบว่าเป็นไปไม่ได้เพราะไม่รู้ว่าจะมีพิธีคืนนี้ พรุ่งนี้ หรืออีกสองสัปดาห์ข้างหน้า สิ่งเดียวที่พอจะหาดูได้ระหว่างงานแต่งงานของคนชั้นกลางก็คือ “เพื่อนเจ้าสาววิบหลับ”

แม้ชาวยิวจะตกลงกันว่าต้องมีคนส่งข่าวก่อนเจ้าบ่าวจะมา แต่สิ่งนี้ย่อมเกิดขึ้นได้ทุกโอกาส ไม่ว่าจะเป็นเวลากลางวัน หัวค่ำ หรือเที่ยงคืน และเมื่อเจ้าบ่าวมาถึง บรรดาเพื่อนเจ้าสาวจะต้องออกไปต้อนรับ โดยมีกฎข้อหนึ่งว่าเมื่อพระอาทิตย์ตกดินแล้ว ห้ามทุกคนออกนอกบ้าน โดยไม่มีตะเกียงติดไฟไปด้วย เมื่อเจ้าบ่าวเข้าบ้านพร้อมกับปิดประตูแล้ว ผู้ที่มาทีหลังจะไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าร่วมงานเลี้ยงเด็ดขาด และที่แตกต่างจากบ้านเรามากก็คือ หลังวันแต่งงานคู่บ่าวสาวจะไม่ออกไปดื่มน้ำผึ้งพระจันทร์ที่อื่น แต่จะอยู่ที่บ้าน

ตลอดหนึ่งสัปดาห์เต็มเพื่อเลี้ยงฉลองร่วมกับเพื่อนเจ้าสาวและเพื่อนคนอื่น ๆ ที่ได้รับเชิญ ตลอดเจ็ดวันคู่บ่าวสาวจะแต่งตัวและได้รับการปฏิบัติราวกับเป็นเจ้าชายและเจ้าหญิง นับเป็นเจ็ดวันแห่งความทรงจำอันน่าประทับใจที่สุดเท่าที่ชายหญิงคู่หนึ่งพึงจะได้รับ สิ่งที่หญิงโง่พลาดจึงไม่ใช่เฉพาะพิธีแต่งงานเท่านั้น แต่รวมถึงความยินดีตลอดสัปดาห์แห่งความประทับใจนี้ด้วย

พระเยซูเจ้าทรงเล่านิทานเปรียบเทียบเรื่องนี้ด้วยจุดมุ่งหมายประการแรกคือ “*ตักเตือนชาวยิว*”

ชาวยิวเป็นประชากรที่พระเจ้าทรงเลือกสรร ตลอดประวัติศาสตร์อันยาวนาน พวกเขาควรจะได้เตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการเสด็จมาของพระบุตรของพระเจ้า แต่เหตุการณ์กลับตรงกันข้าม พวกเขาไม่ได้เตรียมตัวให้พร้อมจึงถูกปิดกั้นจากพระอาณาจักรของพระเจ้า นอกจากตักเตือนชาวยิวแล้ว พระองค์ยังทรงเตือนพวกเราทุกคนด้วย

1. มีบางสิ่งที่เราไม่สามารถหามาได้ในนาทีสุดท้าย คงเป็นการสายเกินไปสำหรับนักเรียนที่หังเทอมไม่ตั้งใจเรียน แต่มาขยันเตรียมสอบในวันสุดท้าย และคงสายเกินไปสำหรับเราที่จะแสวงหาความชำนาญหรือเปลี่ยนแปลงนิสัยบางประการในทันทีทันใดโดยไม่ได้เตรียมตัวมาก่อน เป็นการง่ายมากที่เราจะปล่อยให้หลายสิ่งหลายอย่างผ่านไปจนสายเกินกว่าจะเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการพบกับพระเจ้า *การสายเกินไปย่อมเป็น โศกนาฏกรรมเสมอ*

2. มีบางสิ่งที่เราไม่สามารถขอยืมได้ หญิงโง่ไม่สามารถขอยืมน้ำมันเมื่อพวกเขาต้องการมันฉันทันใด เราก็ไม่สามารถขอยืม “*ความสัมพันธ์กับพระเจ้า*” เมื่อวาระสุดท้ายของเรามาถึงฉันทันนั้น นอกจากความสัมพันธ์กับพระเจ้าแล้ว นิสัยและความประพฤติต่าง ๆ ของเราก็ไม่สามารถขอยืมหรือสั่งซื้อจากที่ใดได้เลย *เป็นเราเองที่ต้องสร้างและสะสมเอาตั้งแต่บัดนี้*

เมื่อเสียงระฆังส่งวิญญาณดังกังวานขึ้น คงไม่มีสิ่งใดน่าเศร้าใจเท่ากับเสียงของคำว่า “*สายเกินไป*”...

%%%%%%%%%